

Rafeubetx Cap de Cala Figuera

Per Joan Miquel González

A l'extrem sud del terme municipal de Calvià es troba aquesta espectacular i desconeguda àrea, veritable joia natural. Està constituïda per una plataforma de calcàries i maresos del miocè superior i del Pleistocè amb un front marí de penya-segats que, en el seu punt més alt, assoleixen els 150 metres.

Aquests penya-segats s'estenen durant uns 5 quilòmetres, des del Banc d'Eivissa (extrem de ponent) - singular punta rocosa que apunta cap a Eivissa i finalitza a l'illot del Toro, formada per antigues dunes i amb jaciments fòssilífers - fins al Cap de Cala Figuera, on se situa el far (extrem de llevant).

Petits barrancs ocupen la zona central i el nord està delimitat pels extensos sementers de Can Vairet i Son Llebre.

Antiga bateria de costa, encara avui és propietat, en part, del Ministeri de Defensa; aquest fet és el que, amb tota probabilitat, va afavorir la conservació de l'espai i el lliurà de la urbanització.

Hi ha dos accessos, el més fàcil i recomanable és per la urbanització del Toro i l'altre passa a través de l'estreta carretera que, des de Sa Porrassa i travessant un camp de golf, s'endinsa per frondosos pinars fins arribar a les immediacions del far.

El clima semiàrid (precipitacions entorn als 300 mm. anuals) i càlid condiciona la seva vegetació, que consisteix en una extensa garriga coberta de pinar amb savines i ullastres. Però és als penya-segats i voltants on es desenvolupen una sèrie d'espècies de distribució restringida, algunes endèmiques, com per exemple: el mantell de la Verge Maria (*Fagonia cretica*), el gazul (*Aizoon hispanicum*), la cambronera (*Lycium intricatum*), la frígola de Sant Joan (*Thymra capitata*), la rapa mosquera (*Dracunculus muscivorum*), la margalideta de la mar (*Senecio rodriguezii*), *Diplotaxis ibicensis*, etc. Cal afegir l'abundància, durant la primavera, d'orquídiades de diferents

JOAN MIQUEL GONZÁLEZ

CAT ARTIGUES

espècies a les clarianes del pinar.

Entre la fauna, cal mencionar la serp de garriga (*Macropododon mauritanicus*), la tortuga mora (*Testudo graeca*) i, entre els mamífers, genetes, mostels, eriçons, conills i, probablement, llebres als sementers. A la mar és freqüent l'observació de dofins mulars (*Tursiops truncatus*).

Pel que fa als ocells, cal destacar-ne, en primer lloc, els marins. Les gavines (*Larus michahellis*) crien als penya-segats propers al Banc d'Eivissa i les gavines roges (*Larus audouinii*) criaven temps enrere al mateix Banc d'Eivissa i avui en dia encara hi són fàcils de veure. Els corbs marins (*Phalacrocorax aristotelis*) són habituals i niden als penya-segats. Però són els procelariformes, els virots grossos (*Calonectris diomedea*) i virots petits (*Puffinus mauretanicus*), els ocells marins més característics i més fàcilment observables, llevat de les gavines. És tot un espectacle contemplar el pas constant d'aquestes espècies, particularment des del Cap de Cala Figuera. Les nonetes (*Hydrobates pelagicus*) antigament criaven a l'illot del Toro. Als penya-segats hi nidifiquen el falcó (*Falco peregrinus*), el xoriguer (*Falco tinnunculus*) i, almanco des de 2011, l'àguila peixatera, tota una novetat, encara que segur que ho feia en el passat. Aquest fet ja dona una idea de la qualitat de la zona.

Altres espècies presents als penya-segats són les pàsseres (*Monticola solitarius*), els cabots de roca (*Hirundo rustica*), les falzies (*Apus apus*), i antigament hi criaven els coloms salvatges (*Columba livia*) i els gorrons roquers (*Petronia pe-*

Diplotaxis ibicensis

JOAN MIQUEL GONZÁLEZ

Fagonia cretica

CAT ARTIGUES

tronia). Aquests darrers podrien encara nidificar-hi, ja que hi ha qualche cita recent. El corb (*Corvus corax*) és un possible nidificant. Als pinars i garrigues abunden els busquerets de cap negre (*Sylvia melanocephala*) i el coallarg (*Sylvia balearica*), ferrerics (*Parus major*), pinsans (*Fringilla coelebs*), gafarrons (*Serinus serinus*), trencapinyons (*Loxia curvirostra*), mèrlera (*Turdus merula*) i tudons (*Columba palumbus*), entre d'altres espècies. A l'estiu hi ha present la tórtora (*Streptopelia turtur*), el cap-xorigany (*Lanius senator balearicus*) i abunda el caçamosques (*Muscicapa striata balearica*) mentre a l'hivern trobem principalment els omnipresents ropits (*Erethacus rubecula*), tords (*Turdus philomelos*) i coarrotges (*Phoenicurus ochruros*). Els sebel·lins (*Burhinus oedipnemus*) i di-

ferents espècies de títines i d'alàudids estan presents al grans sementers del nord.

La situació geogràfica d'aquesta zona afavoreix la presència i sedimentació d'ocells migradors de tot tipus: ardeids, rapinyaires, abellerols, petits passeriformes, etc.

Rafeubetx i Cap de Cala Figuera disposen de diferents fórmules de protecció: ANEI, LIC i ZEPA, però això no en garanteix la conservació. La proliferació de *Carpobrotus* i altres espècies vegetals exòtiques, l'aparició recent de cabres i, sobretot, l'excessiva freqüentació humana, amb múltiples activitats, especialment a la part més occidental, comprometen el futur d'aquest racó privilegiat que demana a crits ajuda per a una correcta gestió.

Gavina, *Larus michahellis*

TONI MUÑOZ